

Profesjonsutvikling og læringsteorier i lærerutdanningen

Hvordan kan læringsteorier hjelpe oss i undervisningen?

Som fremtidig lærer i praktiske og estetiske fag er det viktig at jeg forstår begrepet profesjon og hvordan det påvirker min praksis. I denne oppgaven skal jeg skrive et refleksjonsnotat hvor jeg kort forteller om begrepet profesjon, jeg skal reflektere rundt hva begrepet betyr og knytte det opp mot egne erfaringer og forventninger. Deretter skal jeg videre knytte dette til læringsteorier og hvordan dette påvirker vår praksis i skolen.

En profesjon er et yrke der du trenger utdanning og kunnskap, både forskningsbasert og erfaringsbasert. Her er det også en del retningslinjer du må følge underveis i ditt arbeidsliv. Innen lærerprofesjonen er LK20 og opplæringsloven viktige styringsdokument som skal hjelpe deg underveis, men det finnes også en visse etiske retningslinjer. Som kunst og håndverkslærer har du ansvar får både elevens læring og trivsel i klasserommet, men også generelt i skolen. Du skal oppfordre til en respektfull oppførsel samtidig som du lager et inkluderende læringsmiljø. Her ønsker jeg som fremtidig lærer at alle skal ha muligheten til å bruke sin kreativitet til å lære, samtidig som vi skaper et trykt miljø der det er lov å feile. I lærerprofesjonen lærer du om forskning bak de forskjellige læringsteoriene og hvordan du kan bruke dem. Når du er ferdig utdannet har du vert borti en rekke problemstillinger både teoretiske, og praktiske. Allerede i førstegangspraksis har jeg observert en del problemstillinger og diskutert løsningen med praksislærer. En annen viktig ting innen lærer yrke er det å skille mellom profesjonell- og personlig identitet. Du skal være en lærer som elever, foreldre og andre lærere kan respektere, men også gjerne se opp til. Du skal behandle folk likt uansett personlig forhold til dem, også om du møter dem i privat setting.

Gjennom førstegangs praksis lærer og observerer du hvordan undervisningen fungerer i grunnskolen. Jeg har gjennom praksis erfart hvordan elever lærer forskjellig, og hvordan du skal tilrettelegge for dem. Enten hvordan du kan hjelpe dem med det de ikke får til, eller hvordan du kan få dem til å jobbe med noe de ikke liker. Et eksempel jeg møtte på i praksis var en elev som ikke klarte å jobbe i timen, lærer valgte derfor å sette ham inn alene på et grupperom. Her ble en ellers kaotisk elev stille og jobbet effektivt. Når timen var slutt hadde han nesten gjort alle oppgavene, noe han ikke hadde fått gjort dersom han satt med resten av elevene. I kunst og håndverksfaget er det noen som syntes det er det kjekkeste med faget på

skolen, men også en del som syntes det er kjedelig. Dette er et fag som er perfekt for praktiske mennesker, men gjerne et fag teoretikere sliter mere med.

Læringsteorier er en viktig del av min fremtidige lærerkarriere. De hjelper med å forstå hvordan elevene lærer, men også utvikler seg. De fire læringsteoriene er hovedsakelig behaviorismen, kognitive læringsteorier, konstruktivistisk læringsteori og sosiokulturell læring. Kort fortalt handler behaviorismen om det man kan se, og ikke personenes indre tanker. I denne teorien brukes belønning og straff for å påvirke ønsket adferd. Gullstjerner eller tidlig friminutt kan brukes ved god oppførsel.

Kognitive læringsteorier går derimot ut på tankeprosessene som skjer inni hodet. Her skiller vi mellom observasjon som går ut på imitasjon og selvregulering som ut på observasjon deretter egenvurdering, og reaksjon på egen prestasjon. Denne teorien kan brukes for å tilpasse undervisningen og tilrettelegge for ulike elevers behov samt påvirke deres kognitive utvikling. Et eksempel på hvordan læringsteorien kan brukes av lærere er å hjelpe elevene med egenvurdering, dermed får de også et innblikk i egen læring.

Konstruktivistisk læringsteori er en tilnærming til den kognitive, her handler det om kunnskap som kommer fra egne erfaringer. Du skal forstå og tolke informasjon. Her er aktiv læring en viktig form for læring, et eksempel kan være en elev som skal lære grunnleggende strikketeknikker og skape sitt eget strikkeprosjekt, i stede for at lærer kun snakker om tema lager hun oppgaver til elevene der de kan delta i sin egen læring. Til slutt reflekterer eleven over sine prosjekter og justerer sitt arbeid for å videreutvikle sin kunnskap. Dette gir også rom for kreativitet og personlig utvikling.

Den siste er sosiokulturell læring, denne teorien brukes ofte i skolen og går ut på at læring skjer i et sosialt samspill. Her snakker vi om at ved hjelp av andre er omrisset av læringen mye større enn hvis vi jobber alene. Denne teorien sier også at læring avhenger av hva vi allerede kan og hva vi kan lære med hjelp fra andre. I skolen kan vi bruke gruppe diskusjon som et eksempel, hvis lærer gir grunnleggende fakta til en gruppe og deretter la de diskutere videre seg imellom, kan de bruke den informasjonen og diskutere for å få en felles betegnelse, og økt forståelse.

Gjennom mine dager i praksis har jeg lært mye som læreboka ikke kunne formidle, samtidig som jeg kan koble læringsteoriene opp til noe relevant. Observasjon i flere klasser og fag har gjort meg bedre kjent med både lærerprofesjonen, og elevene på grunnskolen. I praksis har

jeg sett hvordan disse teoriene kan brukes til å tilpasse undervisningen for elevene slik at de både engasjerer seg i sin egen læring, men også lærer bedre. Vi har brukt gruppediskusjoner for å hjelpe med deltagelse, og oppmuntre samarbeid. Disse læringsteoriene har vært en god guide for min utvikling innen profesjonen, og vil forsette å hjelpe meg, og mine fremtidige undervisninger. En annen ting jeg har erfart i praksis er at alt går ikke alltid som planlagt, selv med retningslinjer, læreplan og læringsteorier må vi noen ganger gå bort i fra planen og kjøre et annet opplegg. I min praksis periode valgte praksis lærer en time å gå bort i fra opplegget hun hadde planlagt. Dette gjorde hun fordi hun så det ikke var rom for læring blant elevene etter som store deler av klassen var på et annet møte. Da ble det heller klassens time og fokus på å skape et godt klassemiljø. Dette var effektivt og når resten av elevene kom tilbake til neste time var klassen ivrige og mer fokusert på det de skulle. Dette ser du enklere med erfaring.

Selv om læringsteoriene er en fin guide til undervisningen så er det ikke en fasit. Vi kan bruke de som en mal når vi skal undervise, men i dagens skole er ikke alltid det hjelper. Tradisjonelt var behaviorismen brukt mye for seg selv, dette kan føre til mindre kognitiv utvikling og begrenset elev engasjement. Derfor er det i dag viktig å balansere de ulike teoriene. Kombinerer du ulike elementer fra de forskjellige, skaper du en helhetlig og effektiv læring.

Litteraturliste

Imsen, G. (2020) *Elevens verden : innføring i pedagogisk psykologi*. 6. utg. Oslo, Universitetsforlaget.

Anonym PPU student. (2016, 29.oktober) Sosial-kognitiv læringsteori (Albert Bandura). Imsadalblog. <https://imsdalblog.wordpress.com/2016/10/29/sosial-kognitiv-laeringsteori-albert-bandura/>

Walstad, E. (19.september 2023) Power Point presentasjon uke 37

Utdanningsdirektorat. (2020). *Læreplan i kunst og håndverk - Kompetansemål og vurdering 7 trinn*. Fastsatt som forskrift. Læreplanverket for Kunnskapsløftet 2020. <https://www.udir.no/lk20/khv01-02/kompetansemaal-og-vurdering/kv158>

Utdanningsdirektorat. (2020). *Læreplan i kunst og Håndverk*. Fastsatt som forskrift. Læreplanverket for Kunnskapsløftet 2020. <https://www.udir.no/lk20/khv01-02?lang=nob>

Opplæringslova – oppll (1998). *Lov om grunnskolen og den vidaregåande opplæringa*. (LOV-1998-07-17-61) Lovdata. https://lovdata.no/dokument/NL/lov/1998-07-17-61/kapittel_1